

«Άγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι» (Α΄ Πέτρ 1:16)

Αγαπητοὶ ἀδελφοί καὶ ἀδελφές, χαίρετε καὶ εἰρηνεύετε ἐν Κυρίῳ.

Πραγματοποιήσαμε καὶ σήμερα τὴν ἱερωτέραν καὶ ἁγιωτέραν σύναξιν, φανερώσαμε τὴν Ἐκκλησία, προσφέροντες τὴν Θεϊὰν Λειτουργίαν πρὸς δόξαν τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, πρὸς τιμὴν τῶν Ἁγίων μας καὶ πρὸς σωτηρίαν καὶ ἁγιασμόν πάντων ἡμῶν. Καὶ τώρα εἴμαστε συναγμένοι σὲ αὐτὸν τὸν χῶρο σ' αὐτὴ τὴν ἱερὰν σύναξιν. Πέρασαμε, βέβαια, καὶ περνοῦμε μιὰ μεγάλη δοκιμασία. Ἐνα παρατεινόμενον ἐπιτίμιον λόγῳ τῶν ἁμαρτιῶν μας. Τῶν ἁμαρτιῶν κλήρου, ἀρχόντων καὶ λαοῦ. Ἄς μὴν παύομεν νὰ δεόμεθα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ μᾶς φωτίζη τί χρειάζεται νὰ πράξωμεν προκειμένου νὰ μᾶς ἐλέησῃ καὶ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν δοκιμασίαν αὐτήν.

Ἡ σύναξις αὐτὴ ἔχει ἓνα σκοπὸ νὰ προσφέρῃ λόγον Κυρίου, λόγον οἰκοδομῆς πρὸς ἐνίσχυσιν ἡμῶν, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καὶ διακονίας μας. Ἀναζητώντας λόγον Θεοῦ, λόγον Κυρίου, ἡ σκέψις μας ἐστράφη στὸν παλαιὸν ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον καὶ ἐπίκαιρον γιὰ ὅλους μας λόγον: «**Άγιοι γίνεσθε ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι**» (Α΄ Πέτρ 1:16). Κάνει ἐντύπωσιν ὅτι τὸν λόγον αὐτὸν τὸν ἀπηύθυνε ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν αἰῶνες πρὸ Χριστοῦ. Εἰς τὸ βιβλίον Λευϊτικὸν ἀναφέρεται: «**Άγιοι ἔσεσθε ὅτι ἅγιος ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν**». (ιθ':2, κ':7).

«**Άγιοι Γίνεσθε**». Τὸν ἔχουμε ἀκούσει τὸν λόγον αὐτὸν πολλὰς φορές. Ἦταν θέμα των Χ.Μ.Ο. “Θέλω νὰ γίνω ἅγιος, ὅτι καὶ ἄν μοῦ κοστῆσῃ”. Ἦταν σύνθημα χριστιανικῶν κατασκηνώσεων. Θέμα σὲ συνάξεις νεανικῶν στελεχῶν κλπ. Ὁ Θεὸς τὸν ἐπαναλαμβάνει σήμερα καὶ σ' ἐμᾶς. Ἡ ψυχὴ μας στὸ βάθος αὐτὸ ἀναζητάει. Ἡ ἐποχὴ μας τὸ ἔχει ἀνάγκη καὶ τὸ περιμένει. Ἄς σκύψουμε προσεκτικὰ καὶ εὐλαβικὰ στὸν λόγον αὐτὸν, ἱκετεύοντας τὸν Πανάγαθον Τριαδικὸν Θεὸν μὲ τὶς πρεσβείαις τῶν Ἁγίων Πάντων, ποὺ γιορτάζουμε σήμερα πρὸς κατανόησιν καὶ βίωσιν τοῦ λόγου αὐτοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος, ὡς γνωστόν, δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸν Τριαδικὸν Θεὸν «κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ». Τὸ κατ' εἰκόνα, σημαίνει τὸ λογικὸν καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Κάνοντας καλὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας, θὰ προχωροῦμε στὸ “καθ' ὁμοίωσιν” Θεοῦ, δηλαδή στὴν θέωσιν. Δυστυχῶς ὅμως διὰ τῆς παρακοῆς ἔχασε αὐτὴ τὴν δυνατότητα ποὺ τοῦ εἶχε δοθεῖ. Ἡ δυνατότης γιὰ τὴν θέωσιν ἔπρεπε καὶ πρέπει νὰ πραγματοποιηθεῖ. Ἐτσι τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔγινε ἄνθρωπος-Θεάνθρωπος. Τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, χωρὶς ἁμαρτίαν. Ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Θεοῦ Λόγου ἐσήμεινε, ἔδωσε τὴν δυνατότητα τῆς θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Σ' αὐτὸ ἀναφέρεται ἡ Θεολογία ὅλων τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. “Αὐτὸς ἐνηθρώπησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν”, γράφει χαρακτηριστικὰ ὁ Μέγας Ἀθανάσιος. Ὁ Θεὸς ἔγινε ἄνθρωπος γιὰ νὰ κάνει τὸν ἄνθρωπον Θεόν.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζῶον, ἀλλὰ ζῶον θεούμενον. Ξεχωρίζει ἀπ' ὅλην τὴν δημιουργία καὶ ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ γίνῃ θεὸς κατὰ χάριν. Ὁ Θεὸς εἶναι φύσει ἅγιος. Ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ γίνῃ ἅγιος ἐρχόμενος σὲ σχέσιν καὶ κοινωνίαν μὲ τὸν Θεόν. Αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς τοῦ χριστιανοῦ. Γεννᾶται ὅμως, τὸ ἐρώτημα. Τὰ ἄλλα ποὺ κάνουμε στὴν ζωὴ μας τί εἶναι; Δηλαδή ἡ ἐργασία, τὸ ἐπάγγελμα, τὰ γράμματα, ἡ ἐπιστήμη, τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, ὁ γάμος, ἡ οἰκογένεια. Κανένα δὲν ἀποτελεῖ σκοπὸ τῆς ζωῆς μας. Ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν μέσα γιὰ τὸν σκοπὸν. Θὰ περάσουμε ἀπ' αὐτά, θὰ τὰ ἐργαστοῦμε σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ συντελοῦν θετικὰ ἢ ἀρνητικὰ στὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῆς ζωῆς μας, ποὺ παραμένει καὶ εἶναι ἕνας. Ὁ ἁγιασμὸς μας.

Ὁ Χριστὸς ἀδελφοί μου, δὲν ἦρθε νὰ μᾶς κάνῃ καλοὺς ἀνθρώπους. Καλοὶ ἄνθρωποι ὑπῆρχαν καὶ πρὸ Χριστοῦ καὶ ὑπάρχουν καὶ τώρα σὲ ὅλον τὸν κόσμον. Ἦλθε νὰ θεραπεύσῃ ὀλόκληρη τὴν ἀνθρώπινη φύσιν. Νὰ ἀνακαινίσῃ στὴ βάση τῆς τὴν πεπτωκυῖαν ἁμαρτωλὴν ἀνθρώπινη φύσιν. Νὰ μεταμορφώσῃ τὸν ὅλον ἄνθρωπον. Ἐμεῖς οἱ Χριστιανοὶ χρειάζεται νὰ κάνουμε ἕνα ξεκαθάρισμα τοῦ σκοποῦ τῆς ζωῆς μας καὶ τῶν μέσων. Ὑπάρχει θὰ λέγαμε ὅμως σὲ ἀρκετὸ βαθμὸ κάποια νοοτροπία ἀνθρωποκεντρικὴ. Νὰ εἶμαστε καλά, νὰ περνᾶμε καλά, νὰ ἔχουμε τὴ δουλειά μας, τὰ ὑλικά ἀγαθὰ μας, τὴν υγεία μας κλπ κλπ. Εἶναι γεγονὸς ὅτι εἶναι κάτι δύσκολο ἢ ἀγιότης. Ἀλλὰ πάλι τί δὲν εἶναι δύσκολο ἀπ' αὐτὰ ποὺ κάνει ὁ ἄνθρωπος στὴν παρούσα ζωὴ. Ἡ ἐργασία, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ

έπιστήμη, ό γάμος, ό άθλητισμός; Τά έπιχειρεϊ, όμως, και καταβάλλει κάθε προσπάθεια, κόπους και θυσίες πολλές. Για να έπιτύχει κάτι ανθρώπινο και σχετικό. Η αγιότης είναι ή ύψηλότερη κορυφή. Είναι ό ένδοξότερος αγώνας και τó ένδοξότερο άθλημα. Και ό Θεός τó ζητάει από βαθιά αγάπη για τόν άνθρωπο, γιατί γνωρίζει πολύ καλά τι προσφέρει στον αγιαζόμενο χριστιανό. Έμεις με δυσκολία τολμοῦμε την ώρα αυτή να ποῦμε κάποιες έννοιες, αλήθειες, βασισμένες, βέβαια, στην Όρθόδοξη παράδοση και ζωή, για τó μεγάλο αυτό θέμα και άς θεωρηθοῦν ύπενθυμίσεις άδελφικές πρὸς έαυτούς και άλλήλους.

Και τώρα καθὼς ύποτίθεται ότι θα προσπαθήσουμε να βάλουμε κάποια αρχή, να κάνουμε κάποιο ξεκίνημα για να έπιτύχουμε τόν σκοπὸν τῆς ζωῆς μας, ό όποιος είναι ή έν Χριστῷ θέωσις, τó πρῶτο πὸν χρειάζεται να ἔχουμε ξεκάθαρα μέσα μας είναι ή συναίσθησις τῆς άμαρτωλότητός μας. Ό άρρωστος πὸν ζητάει την ύγιαν του. Έτσι πρέπει να αισθανόμαστε. Ό ψυχικά άσθενής πὸν θέλει να γίνη περισσότερο ύγιής. Η άμαρτία είναι πραγματικότης. Η ανθρώπινη φύσις είναι αρκετά προσβεβλημένη και ρέπει πρὸς την άμαρτιαν. Εϊμαστε άμαρτωλοί. Οί άγιοι Πατέρες (ιερός Χρυσόστομος, Μέγας Βασίλειος κ.λ.π.) θεωροῦσαν τόν έαυτόν τους ανάξιον και άμαρτωλόν. Ό Απόστολος Παῦλος στην αρχή τῆς δράσεώς του ἔλεγε ό τελευταίος τῶν άποστόλων. Και πρὸς τó τέλος τοῦ βίου του ἔγραφε: **«Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον άμαρτωλοὺς σῶσαι ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ»** (Α΄ Τιμ. α΄:15). Ό μέγας Πατριάρχης Άβραάμ ἔλεγε για τόν έαυτόν του: **«Έγὼ δὲ εἰμι γῆ και σποδός»**. Χῶμα και στάχτη. Ό πατήρ Παΐσιος ἔλεγε για τόν έαυτόν του, ότι «εϊμαι σάν ένα κονσερβοκούτι, εϊχα την εῦλογία, όμως, τó άνοιγμά του να είναι στραμμένο πρὸς τόν ἥλιον». Ό όσιος Σιλουανὸς ίκετεύοντας τόν Κύριον να τόν έλευθερώση από τούς πειρασμοὺς και τούς δαίμονας, άκουσε τόν Κύριον να τοῦ λέη. "Έχε τó νοῦ σου στον Άδη και μὴν άπελπίζεσαι». Ό τσαγκάρης στην Άλεξάνδρεια στὸ όποιον ἔστειλε ό Θεός τόν Μέγαν Αντώνιον να διδαχθεϊ φρονοῦσε: «Όλοι οι άλλοι σώζονται, ἐγὼ χάνομαι». Και ό αείμνηστος πατήρ Εὐσέβιος Ματθόπουλος, ἔλεγε ένώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου: «Εϊμαστε άμαρτωλοί». Φρονοῦσε δὲ και ἔλεγε για τόν έαυτόν του: «Εϊμαι σάν τó ψοφίμι για τó κάρο τῆς καθαριότητος». Οί άνθρωποι βλέπουν την έξωτερική μας ζωή. Άγνοοῦν τó μέσα μας. Ό,τι καλὸ και αν ἔχουμε τὸ ἔχουμε λάβει. **«Τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ και ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών;»** (Α΄ Κορ. δ΄: 7). Συναίσθησις λοιπόν, τῆς άμαρτωλότητός μας.

Ἐκεῖνο ποῦ μᾶς ἀσφαλίζει εἶναι ἡ ταπεινῶσις. Τὸ τελωνικὸ φρόνημα: «Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ». Ταπεινῶσις, εἶναι ἡ βάσις τῶν ἀρετῶν. Ταπεινοῖς δίδωσιν χάριν. Ἔτσι ἀποκρούονται ὅλοι οἱ πειρασμοί, διότι τὸν ταπεινὸν τὸν περιβάλλει ἡ θεία χάρις. Ὁ ταπεινὸν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Ἡ ταπεινῶσις εἶναι ὑψῶσις καὶ δόξα. «Πάσχουμε ἕως ὅτου ταπεινωθοῦμε. Ἐὰν ταπεινωθοῦμε θὰ πάσουμε νὰ πάσχουμε» (Ὅσιος Σιλουανός). Δὲν ὑπάρχει, ὅμως, ταπεινῶσις, χωρὶς ταπεινώσεις. Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς παραχωρεῖ διάφορες ταπεινώσεις ἀνάλογες στὸν καθένα μας. Καὶ κάποιος ἐκ τῶν μακαριστῶν τοῦ χριστιανικοῦ ἔργου ἔλεγε: «Προτιμῶ τις πτώσεις ποῦ φέρνουν ταπεινῶσιν, παρὰ τις ἀρετὲς ποῦ γεννοῦν ὑπερηφάνειαν». Ὅποιος ταπεινώθηκε, ὅποιος ἀπόκτησε πραγματικὴ ταπεινοφροσύνη τοῦ νοῦ, αὐτὸς εἶναι πράγματι μεγάλος. Καὶ **«ὄσω μέγας εἶ, τοσοῦτῳ ταπεινοῦ σεαυτόν»** (Σοφ.Σειράχ γ':18).

Αὐτογνωσία. Ἀνάγκη αὐτογνωσίας. Μὲ γνώμονα τὴν συνείδησίν μας (φωτισμένη ὅμως), μὲ καθρέπτη τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὴν πείρα τῶν πατέρων, σὲ ἀτμόσφαιρα περισυλλογῆς, ἐξετάζουμε τὸν ἑαυτόν μας ἐφ' ὅλης τῆς ὕλης. Ἐξετάζουμε ὡς πρὸς τοὺς λογισμοὺς, τὶς αἰσθήσεις, τὰ λόγια, τὶς παραλείψεις καθηκόντων, ὡς πρὸς τὶς πράξεις, τὶς ἁμαρτίες καὶ τὰ πάθη. Ὑπόδειγμα ἐξετάσεως τοῦ ἑαυτοῦ μας, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὑπάρχει ὡς γνωστὸν στὸ βιβλίον: «Ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου», τοῦ πατρὸς Εὐσεβίου στὸ κεφάλαιον περὶ αὐτογνωσίας.

Μετάνοια. Βασικὴ καὶ ἀπαραίτητη στὸν δρόμον πρὸς τὴν θέωσιν εἶναι ἡ μετάνοια. Ἡ χριστιανικὴ ζωὴ ἀρχίζει μὲ τὴν μετάνοιαν, προχωρεῖ μὲ τὴν μετάνοιαν καὶ τελειώνει μὲ τὴν μετάνοια. Εἶναι ἰσόβια. Μετάνοια σημαίνει συνεχῆς ἀλλαγὴ τρόπου ζωῆς.

Τὰ ὅσα ἀναφέραμε μέχρι τώρα, συναίσθησις τῆς ἁμαρτωλότητός μας, ταπεινῶσις, αὐτογνωσία καὶ μετάνοια, δημιουργοῦν μέσα μας κατάνυξιν, συντριβὴν καὶ δάκρυα. Ὁ προφητὰναξ Δαυὶδ ἔκλαιγε γιὰ τὶς ἁμαρτίες του (φόνον καὶ μοιχεῖα ἐποίησεν). Συναισθανόμενος τὶς ἁμαρτίες του ἐγειρόταν τὴν νύκτα καὶ προσευχόταν, κλαίοντας γιὰ τὴν ἐλύπησεν καὶ προσέβαλλε τὸν Θεὸν **«ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνὴν μου βρέξω»** (Ψαλμ. στ':7). Ὁ πατὴρ Σωφρόνιος Ζαχάρωφ νῦν ἅγιος, 25 χρόνια ἐν μετάνοιᾳ ἔκλαιγε γιὰ τὶς ἁμαρτίες του στὸ Ἅγιον Ὄρος. Καὶ πολλοὶ ἄλλοι πατέρες γνωστοὶ καὶ ἄγνωστοι ἔκλαιγαν γιὰ τὶς ἁμαρτίες των.

Καθοδήγησις. Ἡ χριστιανικὴ ζωὴ εἶναι ζωὴ ὑπερφυσική. Καλεῖται ὁ χριστιανὸς νὰ προχωρήσῃ ἀπὸ τὸ παρὰ φύσιν καὶ τὸ κατὰ φύσιν εἰς τὸ ὑπὲρ φύσιν. Ὁ δρόμος πρὸς τὴν θέωσιν εἶναι τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστῆμη ἐπιστημῶν. Χρειάζεται καὶ σωστὴ πνευματικὴ καθοδήγησις. Ὅπως ὑπάρχει ἡ ἐπιστημονικὴ δεοντολογία, ἡ ἰατρικὴ δεοντολογία, ἔτσι ὑπάρχει καὶ ἡ πνευματικὴ δεοντολογία, ἡ ὁποία μεταδίδεται ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι. Αὐτὴν τὴν πνευματικὴν καθοδήγησιν μποροῦν νὰ τὴν ἐπιτελέσουν πιστοὶ καὶ φωτισμένοι χριστιανοί, λαϊκοί, περισσότερο μοναχοὶ καὶ εἰδικότερα σωστοὶ καὶ κατηρτισμένοι πνευματικοὶ πατέρες καὶ ἐξομολόγοι.

Ὁ πιστὸς χριστιανὸς ὁ ὁποῖος πορεύεται πρὸς τὸν ἀγιασμὸν καὶ τὴν θέωσιν εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι ἀγωνιστής. Τὸ ἀγωνίζεσθαι χρειάζεται νὰ εἶναι τὸ διαρκὲς σύνθημά του. Δὲν ἀφήνει τὸν ἀγῶνα οὔτε μιὰ στιγμὴ, γιατί ὁ ἐχθρὸς καιροφυλακτεῖ. Ὅπως στὸν πόλεμο ὁ στρατιώτης ἀγωνίζεται καὶ ἐκεῖ ὑπάρχουν καὶ ὄρες κάποιας ἀνακωχῆς, ἐδῶ στὸν πνευματικὸ ἀόρατο πόλεμο, ὄχι. «Ἀεὶ χρειὰ πολέμου ἐστίν». Ὁ πόλεμος εἶναι σκληρὸς καὶ αἱματηρὸς. «Δῶσε αἷμα γιὰ νὰ πάρεις πνεῦμα». Ἔχουμε τρεῖς μεγάλους ἐχθρούς. Ὁ πρῶτος εἶναι μέσα μας. Εἶναι ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος, ὁ πιὸ ὑπουλός καὶ δύσκολος. Εἶναι ὁ κόσμος ὁ ὁποῖος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. Μὲ ὅλα τὰ θέλγητρά του καὶ τὶς προκλήσεις του. Καὶ τρίτος ἐχθρὸς μας ὁ πονηρὸς, ὁ ὁποῖος πολεμáει τὸν ἄνθρωπον μὲ φθόνον καὶ μανία. Ἀνθρωποκτόνος ὢν ἀπ' ἀρχῆς. «Ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίει» (Α' Πέτρ. ε':8). Ὁ χριστιανὸς εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίζῃ τὰ τοῦ πνευματικοῦ πολέμου. Νὰ γνωρίζῃ τὴν χρῆσιν τῶν πνευματικῶν ὄπλων. (Ἔχουμε ὄπλα δυνατὰ **«πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων»** (Β' Κορ. ι':4)). Νὰ φορᾷ τὴν ἀρματωσιά του καὶ νὰ βγαίνει ἀρματωμένος στὸν πόλεμο. Στὸν ἀόρατο πόλεμο, ὅπως ἀναφέρει σχετικὰ ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ ἀγιορείτης. Γνώρισμα, λοιπόν, τοῦ χριστιανοῦ ποῦ ἀγωνίζεται γιὰ νὰ πετύχει τὸν σκοπὸν του εἶναι ὁ ἀγῶνας. Εἶναι ὁ παντοῦ καὶ πάντοτε ἀγωνιζόμενος.

Εἶναι δυνατόν, ὅμως, στὴ μάχη νὰ πέσῃ, νὰ τραυματιστῇ. Ἀνθρώπινο τὸ πίπτειν. Δένει τὰ τραύματα καὶ πάλι ρίχνεται στὴ μάχη. Πέφτει καὶ σηκώνεται. Ἐκατὸν πτώσεις, ἑκατὸν μία ἐγέρσεις. Νὰ ἔχη τὸ κουράγιο νὰ σηκώνεται. Αὐτὸ εἶναι τὸ γνώρισμα τῶν πραγματικῶν χριστιανῶν, ἀπὸ τῶν τύποις χριστιανῶν. Ὁ χριστιανὸς πέφτει καὶ σηκώνεται. Ὁ ἄλλος πέφτει καὶ μένει πεσμένος, καὶ τὸ θεωρεῖ φυσικὸ καὶ καυχίεται γι' αὐτό. Ὁ

ἀγωνιζόμενος για τὴν ἀγιότητα δὲν εἶναι ἀναμάρτητος. Ἀναμάρτητος θὰ γίνῃ κάποτε, ἐκεῖ στὴ μέλλουσα ζωὴ. Ὅσο εἶναι στὸν παρόντα κόσμος θὰ βρίσκεται καὶ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς ἁμαρτίας. Εἶναι ὁ πίπτων ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνιστάμενος. Ἔχει τὸ κουράγιο κάθε φορὰ νὰ σηκώνεται, καὶ νὰ παίρνῃ τὸν δρόμον τῆς ἐπιστροφῆς. “Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν Πατέρα”. Εἶναι, λοιπόν, ὁ εὐρισκόμενος καὶ βιώνων ἐσωτερικὰ τὴν μετάνοιαν. Δὲν ὑπάρχουν ἄνθρωποι καλοὶ καὶ κακοί, ὑπάρχουν ἀγωνιστὲς καὶ μὴ ἀγωνιστὲς. Ὑπάρχουν μετανοοῦντες καὶ μὴ μετανοοῦντες. Ὁ παράδεισος εἶναι γεμᾶτος καὶ θὰ γεμίσῃ ἀπὸ ἀνθρώπους ἁμαρτωλοὺς ἀλλὰ μετανοημένους, ἠλεημένους. Μὲ πρῶτον τὸν ληστήν, διότι οἱ πόδες τοῦ ληστοῦ ἦσαν πόδες μετανοίας.

Λέμε στὴν Θεῖαν Λειτουργίαν: «Πρόσχωμεν τὰ ἅγια τοῖς ἀγίοις». Τί σημαίνει αὐτό; Ὅτι γίναμε ἅγιοι; Ὅτι εἴμαστε ἅγιοι; Ὁχι. Εἴμαστε οἱ ἀγιαζόμενοι. Οἱ συνεχῶς ἀγιαζόμενοι. Ἡ κεφαλὴ εἶναι ἅγια. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Καὶ διοχετεύει τὸν ἀγιασμὸν εἰς τὸ ὑπόλοιπον σῶμα, τὸ ὁποῖον εἶναι ἁμαρτωλόν, ἀλλὰ καὶ ἀγιαζόμενον. Ὅπως ἡ βροχὴ ποὺ πέφτει ποτίζει τὴν γῆ, ὑγραίνει τὸ χῶμα, καὶ σιγὰ σιγὰ ὑγραίνεται καὶ γίνεται ὅλο σὰν τὴν βροχή. Καὶ δύσκολα ξεχωρίζεις νερὸ καὶ χῶμα. Καὶ ὅπως ὁ σίδηρος ὅταν τον βάλουμε στὴ φωτιά, στὸ καμίνι ἀρχίζει καὶ κοκκινίζει καὶ πυρακτοῦται καὶ ὅλο πυρακτώνεται, καὶ γίνεται ὅλος φωτιά, ποὺ δὲν ξεχωρίζεις εὐκόλα φωτιά καὶ σίδηρο. Ἔτσι καὶ ὁ χριστιανὸς ποὺ δέχεται τὴν βροχὴν τῆς Θεῖας Χάριτος, ποτίζεται, διαποτίζεται καὶ γίνεται σὰν τὴν Θεῖαν Χάριν. Καὶ ὁ χριστιανὸς ποὺ δέχεται τὸ πῦρ τῆς θεότητος, δι’ ὅλων τῶν ἀγιαστικῶν μέσων (Θεῖας Λειτουργίας, Προσευχῆς, Μυστηρίων), δέχεται τὴν φωτιὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ γίνεται σὰν τὸν Θεόν.

Ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπρόσιτη, ἀπλησίαστη. Δὲν μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ πλησιάσῃ, νὰ δη τὸν Θεὸν μὲ τὰ γῆινα μάτια. Οἱ ἐνέργειες, ὅμως, τοῦ Θεοῦ, οἱ ἄκτιστες ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ εἶναι προσιτὲς καὶ ἀναγκαῖες γιὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐνα παράδειγμα. Ἡ οὐσία τοῦ ἡλίου, ἡ μᾶζα τοῦ ἡλίου, εἶναι ἀπρόσιτη καὶ ἀπλησίαστη γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Καίγεται, φλέγεται. Ἐξὶ χιλιάδες (6000) βαθμοὶ στὴν περιφέρεια, στὴν ἐπιφάνεια. Οἱ ἀκτῖνες, ὅμως, τοῦ ἡλίου εἶναι ὄχι μόνο προσιτὲς, ἀλλὰ καὶ χρήσιμες καὶ ἀναγκαῖες γιὰ τὸν ἄνθρωπο, καὶ γιὰ ὅλο τὸ ζωϊκὸ καὶ φυτικὸ βασίλειο. Ὁ χριστιανός, ὁ ἀγωνιζόμενος χριστιανός, μπορεῖ νὰ δέχεται συνεχῶς τὶς ἀκτῖνες τῆς Θεῖας Χάριτος. Τὶς

ἄκτιστες ἐνέργειες τῆς Τριαδικῆς Θεότητος. Τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Λέγονται ἄκτιστες διότι δὲν εἶναι κτιστές, ὑλικές, ὁρατές, ἀλλὰ ἄκτιστες, πνευματικές, ἀόρατες. Καὶ ἔτσι καθαρίζεται ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, φωτίζεται, ἀγιάζεται, θεώνεται. Τὰ στάδια πρὸς ἀγιασμὸν εἶναι: Κάθαρσις ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τὰ πάθη, φωτισμὸς, ἀγιασμὸς, θέωσις. Ὁ χριστιανὸς ἅγιος γίνεται ἕνας θεώμενος ἄνθρωπος. Ἕνας ἄνθρωπος ποὺ ἔγινε σὰν τὸν Θεόν. Καὶ αὐτὸ κατὰ υἰοθεσίαν, χάριν, μέθεξιν καὶ κοινωνίαν. Ὁ Θεὸς εἶναι κατὰ φύσιν ἅγιος, ὅπως εἶπαμε. Δὲν ἔχει καμία σχέσιν μὲ τὸ κακὸ καὶ τὴν ἁμαρτία. Ὁ ἄνθρωπος ἐρχόμενος σὲ σχέσιν καὶ παίρνοντας ἀπὸ τὴν ἀγιότητα τοῦ Θεοῦ, γίνεται κατὰ Χάριν Θεός.

Αὐτὸς ὁ διαρκῶς ἀγωνιζόμενος χριστιανός, ὁ ὁποῖος καθαρίζεται καὶ προχωρεῖ πρὸς τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν θέωσιν, εἶναι ἕνας μορφωμένος μὲ τὴν πραγματικὴν ἔννοιαν ἄνθρωπος. Εἶναι μιὰ καλλιεργημένη προσωπικότης. Ἐπανερχεται στὸ “ἀρχαῖον κάλλος”. Εἶναι ἕνας ἰσορροπημένος, ἀρμονικὸς, ἐλεύθερος ἄνθρωπος. Εὐρίσκεται σὲ ἀρμονία μὲ τὸν ἑαυτόν του, τὸν συνάνθρωπον, τὴν κτίσιν ὀλόκληρον. Ἔχει πίστιν ἀπόλυτην καὶ ἀκράδαντην στὴν Πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ. Πιστεύει ὅτι ὁ Θεὸς κατευθύνει τὴν ζωὴν του καὶ στὰ μεγάλα καὶ σὲ λεπτομέρειες. Εἶναι γεμᾶτος ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον του. Ἀπολαμβάνει τοὺς καρποὺς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, πραότης, πίστις, ἐγκράτεια) (Γαλ. ε΄: 22).

Συναισθανόμενος τὴν Θεϊκὴν μεγαλειότητα καὶ τὴν δική του μικρότητα καὶ ἁμαρτωλότητα, ταπεινοφρονεῖ. Ἐφαρμόζει τὸ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «Μνημονευτέον τοῦ Θεοῦ μᾶλλον ἢ ἀναπνευστέον». Προσπαθεῖ νὰ ἐφαρμόζη τὸ «Σὺ δὲ μιὰν φροντίδα ἔχειν, αἰεὶ πρὸς τὸν Θεὸν βλέπειν». Νιώθει μεγάλην γλυκύτητα, χαράν, ἡδονὴν σὲ αὐτὴν τὴν ἐπικοινωνίαν. Σὲ ὧρες στοχασμοῦ, περισυλλογῆς, προσευχῆς, θείας Λατρείας, ἀνεβαίνει σὲ κάποιο Θαβώρ καὶ γίνεται ἐπόπτης τῆς Ἐκείνου μεγαλειότητος. Καὶ βλέπει τὴν δόξαν, τὸ θεῖον καὶ ἀπαστρέπτρον κάλλος τοῦ προσώπου τοῦ Θεοῦ. Πραγματοποιεῖται σὲ κάποιον βαθμὸν ὁ μακαρισμὸς **«Μακάριοι οἱ καθαροὶ τὴν καρδίαν, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται»**. Ἡ ζωὴ του γίνεται μιὰ ὄρασις, θέα, γεῦσις, φανέρωσις, ἐμπειρία Θεοῦ. Μιὰ δοξολογία τοῦ Θεοῦ. Γίνεται κοινωνὸς Θείας φύσεως. Ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος ἀκόμη, βλέπει, αἰσθάνεται, ὅπως ὁ Χριστός. Ἔχει ὀφθαλμοὺς

Χριστοῦ, ὅτα Χριστοῦ. Καρδίαν καὶ σπλάγχνα Χριστοῦ. Γίνεται χριστοειδῆς καὶ θεοειδῆς. Καὶ μαζί μὲ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον μπορεῖ σὲ κάποιον βαθμὸν νὰ πη: «**Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός**» (Γαλ. β':20). Σταυρωμένος ὡς πρὸς τὸν κόσμον, τὴν ὕλην, τὴν δόξαν, τὴν σάρκα, τὸ ἐγώ. Σ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον πραγματοποιεῖται ὁ λόγος: «**Τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός**». Ὅλα τὰ κάνει γιὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἀγιαζόμενος καὶ τελικὰ ὁ ἅγιος εἶναι ὁ πιὸ σοφός, ὁ πιὸ ἐξυπνος ἄνθρωπος. Γιατὶ κατάλαβε ποιὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς του. Εἶναι ὁ πιὸ εὐτυχής. Ὑπάρχει μεγαλύτερα εὐτυχία ἀπὸ αὐτήν; Εἶναι ὁ πιὸ δυνατός. Νικάει τὴν ἁμαρτίαν, τὸν κόσμον, τὸν Σατανᾶν. Νικάει τὸν χρόνον, τὴν φθορὰν καὶ τὸν θάνατον. Ἀφθαρτοποιεῖται, ἀπαθανατίζεται. Οἱ ἅγιοι δὲν πεθαίνουν, μεταβαίνουν εἰς τὴν κρεῖττονα ζωὴν. Οἱ ἅγιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι.

Οἱ ἅγιοι εἶναι οἱ μεγαλύτεροι εὐεργέτες τῆς ἀνθρωπότητος. Τὰ αἰσθητὰ σημεῖα τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμον. Τὰ ἔμψυχα δοχεῖα τῆς Θείας Χάριτος, ποὺ διώχνουν τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν ἁμαρτωλὸν κόσμον καὶ φέρνουν τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἅγιοι εἶναι ἡ προέκτασις τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ (πατὴρ Ἰουστῖνος Πόποβιτς). Οἱ ἅγιοι σώζουν τὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ θὰ κρίνουν τὸν κόσμον. «**Οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν**» (Α' Κορ. στ':2). Εἶναι τὰ ἐκλεκτὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἀδελφοί μας, πρωτότοκοι ἀδελφοί μας καὶ φίλοι μας. Οἱ ἅγιοι πρεσβεύουν γιὰ ἐμᾶς, προσεύχονται.

Ἄγιοι ἀνεδείχθησαν ἄνθρωποι κάθε ἡλικίας, ἀπὸ βρέφη μέχρι γέροντες. Κάθε ἐπαγγέλματος, καταγωγῆς καὶ προελεύσεως. Ἄγιους ἀνέδειξαν ὅλες οἱ ἐποχὲς καὶ ἡ ἐποχὴ μας. Ἄγιοι τοῦ 20^{ου} αἰῶνος καὶ τῶν τελευταίων δεκαετιῶν. Μακρὺς ὁ κατάλογος. Ἄγιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης, Παῖσιος ὁ ἀγιορείτης, Ἰάκωβος Τσαλίκης τῆς Εὐβοίας, Ἀμφιλόχιος Μακρῆς τῆς Πάτμου, Σωφρόνιος Ζαχάρωφ, Καλλίνικος Μητροπολίτης Ἐδέσσης, ἅγιος Λουκᾶς Ἀρχιεπίσκοπος Κριμαίας, Σιλουανὸς ὁ ἀγιορείτης κλπ κλπ.

Εἶναι πολλοὶ περισσότεροι οἱ ἅγιοι ἀπ' ὅτι γνωρίζουμε καὶ νομίζουμε. Εἶναι οἱ ἄγνωστοι ἅγιοι. Δὲν τοὺς γνωρίσαμε, δὲν τοὺς ἀνακαλύψαμε. Εἶναι καὶ οἱ ἄσημοι ἅγιοι, ἐκεῖνοι ποὺ θέλησαν νὰ μείνουν ἄσημοι. Ὅλους αὐτοὺς τοὺς γνωρίζει ὁ Θεός. Τοὺς ἔχει ὁ Θεὸς ὡς ἁγίους. Καὶ θὰ τοὺς ἀποκαλύψῃ καὶ τιμήσῃ καὶ δοξάσῃ.

Και σήμερα περισσότερο από κάθε άλλο χρειαζόμαστε αγίους. Έχουμε γεμίσει από κέντρα μεταδόσεως γνώσεων. Πανεπιστήμια, ΤΕΙ κλπ. Γεμίσαμε από έπιστήμονες κάθε ειδικότητας, από πολιτικούς, από... από... Χρειαζόμαστε αγίους, αγίους γονεΐς. Μάλιστα. Γιατί άραγε τόση άσυμφωνία, τόση άσέβεια και άνυπακοή παιδιών πρὸς τοὺς γονεΐς; Τόσα προβλήματα, τόσες δυσκολίες και προβλήματα στη σχέση των. Γιατί οί γονεΐς σὲ μεγάλο βαθμὸ βρίσκονται σὲ άνυπακοή πρὸς τὸν Θεὸν Πατέρα. Και τὰ παιδιά σὲ άνυπακοή πρὸς τοὺς γονεΐς των. Έχουμε άνάγκη, χρειαζόμαστε αγίους εκπαιδευτικούς, δασκάλους, ὄλων τῶν βαθμίδων. Αγίους ιερεΐς, έπιστήμονας πὸ θὰ συνδυάζουν έπιστήμη και άρετή. Χρειαζόμαστε αγίους σὲ αὐτὸ τὸ ἔργο. Αγίους συνεργάτας.

Άδελφοί μου, αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς μας, ὁ προορισμὸς μας. Νὰ ὁμοιάσουμε μὲ τὸν Τριαδικὸν Θεόν. Ὅσο εἶναι δυνατὸν στὴν ανθρώπινη φύσι. Για νὰ ζήσουμε στὴν αἰωνιότητα μὲ τὸν Τριαδικὸν Θεόν. Δύσκολο, ἀλλὰ ὄχι αδύνατο. Ἄς τὸ πάρουμε σοβαρὰ και ὑπεύθυνα. Ἄς μὴ μείνουμε σὲ αὐτὸ πὸ εἶμαστε. Ἄς κάνουμε κάποιο ξεκίνημα, κάποια ἀρχή. Ζητώντας θερμὰ τὴν Θεία βοήθεια. Ὁ Θεὸς ἐπαναλαμβάνει και σήμερα σὲ ὄλους μας. «**Άγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιος εἰμί**». Κάτι τέτοιο θὰ εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἀγάπη και προσφορὰ στὸν ἑαυτὸν μας. Ἡ μεγαλυτέρα προσφορὰ στὸν κόσμον και τὴν ἐποχή μας.